

Zaaknummer : 01036690
Ons Kenmerk : ODH482378
Datum : 13-10-2022

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 29 juni 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van onderhoud- en isolatiewerkzaamheden van woonblokken aan de Professor Lorentzlaan, Rembrandtlaan, Doctor Schaepmanstraat, Thorbeckelaan, Professor Kamerlingh Onnestraat, P.C. Hooflaan, Professor Lorentzstraat, Douwes Dekkerstraat, Adama van Scheltemastraat en Professor Zeemanweg te Sliedrecht en wordt aangevraagd namens Stichting Tablis Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2022 tot en met 1 september 2023.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting Tablis Wonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 14 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 september 2024.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mail: meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna. Bovenstaande meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Ecologisch Activiteitenplan Complex 804 te Sliedrecht' van 6 april 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
 - g. het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.
- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtname van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Ecologisch Activiteitenplan Complex 804 te Sliedrecht' van 6 april 2022.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.

- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen van alle soorten moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden door een ecologisch deskundige op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening op een zo kort mogelijk termijn hersteld te worden. Het controleren op functionaliteit van de nestkasten dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de gierzwaluw en de huismus.
- 10 Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten en nestkasten dient te gebeuren onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis (vs.5). Na inachtneming van een gewenningstijd, voor wat betreft de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, van minimaal zes maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten. De tijdelijke alternatieven van de huismus en gierzwaluw mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.
- 11 Het ongeschikt maken van de gierzwaluwnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, welke loopt van 15 april tot en met 31 augustus. Door klimatologische omstandigheden kan deze periode verschillen. De werkzaamheden dienen onder begeleiding van een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd.
- 12 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, die loopt van 1 maart tot en 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige.
- 13 De permanente alternatieve voorzieningen dienen, conform hetgeen gesteld in het meest actuele Kennisdocument (BIJ12), te worden gerealiseerd.

- 14 Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 oktober onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Indien de klimatologische omstandigheden (gunstige weersomstandigheden, minimaal 8 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft) het toelaten, kan het ongeschikt maken tevens plaatsvinden tussen 15 oktober tot en met 31 oktober. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige en dient te worden opgenomen in het logboek. Het gebruik van porschuim, glaswol of netten is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. Indien de exacte locatie van de verblijfplaats niet is vastgesteld dienen alle geschikte invliegopeningen over de gehele gevel ongeschikt gemaakt te worden. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek door een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde (bijvoorbeeld de Vereniging van Eigenaren) dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor de onderhoudsverplichting. Dit dient contractueel vastgelegd te worden.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 29 juni 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van onderhoud- en isolatiewerkzaamheden van woonblokken aan de Professor Lorentzlaan, Rembrandtlaan, Doctor Schaepmanstraat, Thorbeckelaan, Professor Kamerlingh Onnestraat, P.C. Hooflaan, Professor Lorentzstraat, Douwes Dekkerstraat, Adama van Scheltemastraat en Professor Zeemanweg te Sliedrecht en wordt aangevraagd namens Stichting Tablis Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2022 tot en met 1 september 2023.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Ecologisch Activiteitenplan Complex 804 te Sliedrecht, Econsultancy B.V. Rapportnummer 14425.004, 6 april 2022;
- Nader onderzoek Gierzwaluw, Huismus en Vleermuis, Econsultancy B.V. Rapportnummer 14425.002, 24 november 2021;
- Memo beantwoording vragen t.b.v. ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming, Econsultancy B.V. 30 mei 2022;
- Rapportage ecologisch werkprotocol diverse straten te Sliedrecht, Econsultancy B.V. Rapportnummer 14425.008, 24 augustus 2022;
- Map met locaties tijdelijke kasten, Econsultancy B.V.;
- Programmastudie Etagewoningen Sliedrecht, Bouwhulpgroep B.V. Projectnummer 20.096, 13 april 2021;
- Email: Locaties van permanente inbouwkasten, Econsultancy B.V. 10 augustus 2022;
- Email: Verzoek aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Dr. Schaepmanstraat Sliedrecht (zaaknummer 01036690), Econsultancy, 7 oktober 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 13 juli 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en de gierzwaluw te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- De ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en
- Artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Stichting Tablis Wonen is voornemens om onderhouds- en isolatiewerkzaamheden uit te voeren aan woonblokken aan de Professor Lorentzlaan 24 t/m 70, 137 t/m 183, 221 t/m 255, Rembrandtlaan 89 t/m 119, 123 t/m 183, 206 t/m 280 en 286 t/m 308, Doctor Schaepmanstraat 21 t/m 99, Thorbeckelaan 78 t/m 96, Professor Kamerlingh Onnestraat 2 t/m 116 en 1 t/m 107 P.C. Hooflaan 42 t/m 104, Professor Lorentzstraat 101 t/m 135 en 185 t/m 219, Douwes Dekkerstraat 30 t/m 76, Adama van Scheltemastraat 30 t/m 60 en Professor Zeemanweg 2 t/m 60 en 1 t/m 59 te Sliedrecht. De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- Reinigen metselwerk tot aan de dakrand;
- Vervangen en isoleren dakrandoverstek;
- Aanbrengen geïsoleerde borstweringspanelen op de begane grond en de eerste verdieping;
- Aanbrengen spouwmuurisolatie bij woningen waar de spouwmuurisolatie niet meer voldoet (naar schatting circa 10% van de woningen);
- Vervangen van kunststofkozijnen, waarbij in de spouwmuur geboord en gezaagd zal worden;
- Schilderen betonnen onderdelen en elementen;
- Schilderen dakrand;
- Aanbrengen dak doorvoeren;
- Aanbrengen luifel bij de entree.

De renovatiewerkzaamheden staan gepland te starten in september 2022 en duren uiterlijk tot september 2023.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied.

Gierzwaluw

Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gierzwaluw in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. Er zijn 26 broedlocaties aanwezig verspreid over het plangebied. De broedlocaties zitten onder kantpannen van een kopgevel, onder de dakgoot aan de voor- of achterzijde van de gevels en op de hoek van de gevel tussen de dakgoot en het dak in aangetroffen. De exacte locaties per adres zijn opgenomen in tabel 3 van bijlage 1 in het rapport 'Nader onderzoek Gierzwaluw, Huismus en Vleermuis, van 24 november 2021.

Acht van de aanwezige nestplaatsen worden tijdelijk in functionaliteit aangetast door het werken in de broedperiode. Dit betreft de woningen aan de Dr. Schaepmanstraat 37 t/m 51, de Professor Kamerlingh Onneslaan 62 t/m 116 en de P.C. Hooflaan 42 t/m 72. Daarmee wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Huisumus

Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Er zijn 19 broedlocaties van de huismus waargenomen. De broedlocaties bevinden zich onder de dak- en kantpannen van de daken en in de speciale huismusdakpannen van de woningen op de onderzoekslocatie. De exacte locaties per adres zijn opgenomen in tabel 1 van bijlage 1 in het rapport 'Nader onderzoek Gierzwaluw, Huismus en Vleermuis, van 24 november 2021. Daarnaast zijn op de onderzoekslocatie zeven kwetterplekken van de huismus waargenomen, gelegen in voor- of achtertuinen van de woningen of in openbaar groen. De werkzaamheden hebben geen invloed op deze kwetterplekken.

Vier van de aanwezige nestplaatsen worden tijdelijk in functionaliteit aangetast door het werken in de broedperiode. Dit betreft de woningen aan de Dr. Schaepmanstraat 37 t/m 51, Professor Kamerlingh Onneslaan 62 t/m 116 en P.C. Hooflaan 42 t/m 72. Daarmee wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis

Het vleermuisonderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol. Het onderzoek naar de aanwezigheid van massawinterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis is niet uitgevoerd. Massawinterverblijfplaatsen moeten beschikken over een stabiele thermische omstandigheid. De gebouwen voldoen niet aan de eisen voor massawinterverblijven waardoor het microklimaat te onstabiel is om te functioneren als massawinterverblijfplaats. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn in het plangebied aangetroffen. Er zijn veertien zomerverblijfplaatsen en acht paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen en er zijn vijf zomerverblijfplaatsen en drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen. Deze bevinden zich in de spouwmuuren en onder daken. Invliegopeningen zijn waargenomen in open stootvoegen, onder kantpannen, onder dakgoten en onder en boven kozijnen. De exacte locaties per adres zijn opgenomen in tabel 5 van bijlage 1 in het rapport 'Nader onderzoek Gierzwaluw, Huismus en Vleermuis, van 24 november 2021.

Met de geplande werkzaamheden worden 10% van de gevels geïsoleerd en gaan sommige verblijfplaatsen verloren. Het is van te voren niet uit te sluiten hoeveel en welke verblijfplaatsen exact verloren gaan waardoor worst case wordt uitgegaan van alle aanwezige verblijfplaatsen en wordt hiervoor gecompenseerd. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Ecologisch Activiteitenplan Complex 804 te Sliedrecht' van 6 april 2022. Deze maatregelen zien, onder andere, op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de vleermuizen en buiten de broedperiode van de huismus en de gierzwaluw en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan acht nestplaatsen tijdelijk verloren. De overige nestplaatsen blijven in de originele staat behouden. Ten behoeve van de acht nestplaatsen van de gierzwaluw die verloren gaan zijn er op 19 en 21 april 2022 acht vijfvoudige nestkasten van het type Unitura GZT2 opgehangen aan de gevels van de Thorbeckelaan 78 en 96, de Doctor Schaepmanstraat 31, Wooncomplex Rembrandtlaan 123 t/m 183, Wooncomplex Rembrandtlaan 286 t/m 308 conform de richtlijnen uit het Kennisdocument (BIJ12). In de permanente situatie worden 40 inbouwkasten van het type GZP2 of GZP3 van Unitura gerealiseerd in de gevels van de woningen op de Thorbeckelaan 78, t/m 88, Doctor Schaepmanstraat 53 t/m 67, 69 t/m 83, P.C. Hooftlaan 42 t/m 104 en de Rembrandtlaan 113 t/m 119. De permanente alternatieve voorzieningen dienen, conform hetgeen gesteld in het meest actuele Kennisdocument (BIJ12), te worden gerealiseerd. Voorgaande hebben wij vastgelegd in voorschrift 13.

Buiten het broedseizoen, welke loopt van 15 april tot en met 31 augustus, worden de nesten van de gierzwaluw ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er gierzwaluwen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit hebben wij geborgd in voorschrift 11. Dit wordt uitgevoerd door het afdekken van de huidige nestplaats. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12).

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan vier nestplaatsen tijdelijk verloren. De overige nestplaatsen blijven behouden. Ten behoeve van de vier nestplaatsen zijn er op 19 en 20 april 2022 acht tweevoudige voorzieningen van het type Unitura HMT2 opgehangen aan de gevels van de Thorbeckelaan 78, 82, 92 en 96, de Doctor Schaepmanstraat 21 en 35, en de Doctor Visserstraat 14. De kasten zijn opgehangen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument (BIJ12). In de directe omgeving van de huidige nest- en verblijfplaatsen bevinden zich voldoende natuurlijke alternatieven. In de permanente situatie worden acht inbouwkasten van het type HMP2 of HMP3 van Unitura gerealiseerd in de gevels van de woningen op de Doctor Schaepmanstraat 37 t/m 51 en 33 t/m 35. De

permanente alternatieve voorzieningen dienen, conform hetgeen gesteld in het meest actuele Kennisdocument (BIJ12), te worden gerealiseerd. Voorgaande hebben wij vastgelegd in voorschrift 13.

Buiten het broedseizoen, welke loopt van 15 april tot en met 31 augustus, worden de nesten van de huismus ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit hebben wij geborgd in voorschrift 12. Dit wordt uitgevoerd door middel van het tijdelijk wegnemen van de dakpannen en daarna afdekken van de invliegopeningen. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument huismus (BIJ12). Werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten kwetsbare periode (1 maart tot en met 30 september).

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Er gaan mogelijk veertien zomerverblijfplaatsen en acht paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en vijf zomerverblijfplaatsen en drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. Ten behoeve hiervan zijn er op 19, 20 en 21 april 2022 69 voorzieningen van het type Unitura VMT1 opgehangen aan de gevels van de gevels van de Thorbeckelaan 78, 82, 88, 92 en 96, de Doctor Schaepmanstraat 21, 27, 31 en 35, de Doctor Visserstraat 2, 10, 14, 22 en 28, de Schaperstaat 27, Thorbeckehof 10 t/m 22, Wooncomplex Rembrandtlaan 123 t/m 183, Wooncomplex Rembrandtlaan 286 t/m 308, Professor Zeemansweg 2, 4, 6, 56, 58 en 60, de Professor Snelliusweg 1, 3, 5, 55, 57 en 59 conform de richtlijnen uit het Kennisdocument (BIJ12).

In de permanente situatie worden 63 inbouwkasten gerealiseerd ten behoeve van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Daarvan zijn 44 enkellaags van het type VMPM1 van Unitura ten behoeve van de paarverblijfplaatsen en 19 vierlaags van het type VMPMG1 van Unitura ten behoeve van de zomerverblijfplaatsen. De inbouwkasten ten behoeve van de zomerverblijfplaatsen worden gerealiseerd aan de gevels van de woningen op de P.C. Hooftlaan 74 t/m 88, Rembrandtlaan 105, Adema van Scheltemastraat 46 t/m 60, Professor Kamerlingh Onneslaan 2 t/m 36, 49 t/m 59, 61 t/m 71, Professor Lorentzlaan 137 t/m 147, 221 t/m 231, Professor Zeemanweg 14 t/m 24. De inbouwkasten ten behoeve van de paarverblijfplaatsen worden gerealiseerd aan de gevels van de woningen op de Doctor Schaepmanstraat 85/87, 97/99, 69/71, 65/67, 37/39, 21/23, 33/35, Thorbeckelaan 78/80, 94/96, P.C. Hooftlaan 90 t/m 104, 70/72, 42/44, Rembrandtlaan 214 t/m 224, 298 t/m 308, 93 t/m 95, 169 t/m 183, 109 t/m 111, Adema van Scheltemastraat 30 t/m 44, Professor Kamerlingh Onneslaan 2 t/m 60, 62/64, 90/92, 114/116, 37 t/m 47, 13 t/m 23, 97 t/m 107, 73 t/m 83, Professor Lorentzlaan 32/34, 48/50, 109/101, 137 t/m 147, 173 t/m 183, 209 t/m 219, 245 t/m 255 en de Douwes Dekkerstraat 62 t/m 76, 30 t/m 44 De permanente alternatieve voorzieningen dienen, conform hetgeen gesteld in het meest actuele Kennisdocument (BIJ12), te worden gerealiseerd. Voorgaande hebben wij vastgelegd in voorschrift 13.

In de actieve periode die loopt van 15 april tot en met 15 oktober worden de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ongeschikt gemaakt middels het plaatsen van exclusion flaps, om te voorkomen dat vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Indien de klimatologische omstandigheden (gunstige weersomstandigheden, minimaal 8 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft) het toelaten, kan het ongeschikt maken tevens plaatsvinden tussen 15 oktober tot en met 31 oktober. Zulks ter beoordeling aan de deskundige en dient te worden opgenomen in het logboek. Het ongeschikt maken dient te gebeuren onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van purschuim, glaswol of netten is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek door een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd met behulp van

een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Voorgaande hebben wij vastgelegd in voorschrift 14.

Conclusie

De gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Sliedrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat deze soorten in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

De woningen dateren uit de jaren '60 en '70 en zijn slecht geïsoleerd waardoor weinig warmte wordt vastgehouden. Daarnaast is er scheurvorming en is er sprake van vochtproblematiek. Voorgaande is aangetoond in het rapport 'Programmastudie Etagewoningen Sliedrecht van 13 april 2021'. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen bij kinderen en volwassenen zoals astma, en reumatische aandoeningen. Door de isolatie van de woningen in combinatie met het aanbrengen van mechanische ventilatie, wordt het binnenklimaat in de woningen beter. De te realiseren woningverbetering komt de gezondheid van de bewoners ten goede. Voorafgaand aan de onderhoudswerkzaamheden worden de woningen aangesloten op het warmtenet, echter zal hier veel winst door verloren gaan als de isolatie gebrekkig blijft. Door de isolatiewerkzaamheden worden warmtelekken gedicht en de isolatie en het binnenklimaat van de woningen verbeterd. De luchtvochtigheid wordt met bijkomende gevolgen lager. Middels deze veranderingen wordt een bijdrage geleverd aan de verbetering van de volksgezondheid, waarbij de woningen bewoonbaar blijven.

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Het gaat om naoorlogse woningen uit de jaren 1950-1980. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. De voorgenomen renovatie zorgt voor een betere isolatie van de woningen. Door betere isolatie zorgen de woningen voor een kleiner aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat minder gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. De woningen hebben nu een energielabel D en F. Met de renovatie wordt een energielabel B of hoger behaald. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder

meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de belangen 'De volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'. voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gierwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatie gebonden. Het betreft de renovatie van bestaande woningblokken vanwege de lage isolatiewaarde en de slechte staat van de woningen. Middels renovatiewerkzaamheden dient een hogere isolatiewaarde en behaald te worden en worden de woonblokken leefbaarder en veiliger. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door het gebouw te renoveren en isolatie aan te brengen.

Het vervangen van kozijnen en aanbrengen van spouwmuurisolatie zijn essentiële werkzaamheden ten behoeve van het bewoonbaar houden van de gebouwen. Indien de renovatiewerkzaamheden niet worden uitgevoerd zal de situatie van deze woningen in de loop der tijd verslechteren. Het uitstellen van renovatie zorgt voor het ontstaan van meer gebreken zoals schimmelvorming, tocht, vocht en inwatering, waardoor het binnenmilieu verslechtert en voor meer gezondheidsklachten kan zorgen waarmee de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen mogelijk op den duur niet meer geschikt zullen zijn. Tevens zal dan niet kunnen worden bijgedragen aan een vermindering in energieverbruik en een reductie in CO₂-uitstoot.

Bij het isoleren van binnenuit kunnen koudebruggen blijven bestaan. Bij het isoleren van buitenaf waarbij de gebouwen een nieuwe schil krijgen is niet te voorkomen dat de nest- en verblijfplaatsen verloren gaan. Daarnaast is het verstoringniveau hoger door het zwaardere materieel dat daarvoor moet worden ingezet en de langere doorlooptijd die daarvoor nodig is.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soort te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gierwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gierwaluw, huismus en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Sliedrecht bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.